

TECHNICKÁ ZPRÁVA

Akce : Očištění kamenných prvků pomníku F. Schillera v parku u Galerie umění parc. č. 786/1, k.ú. Karlovy Vary, od mechů a náletů. 1. fáze obnovy.

Na základě objednávky Magistrátu města Karlovy Vary, odboru kultury, školství a tělovýchovy byla vypracována dokumentace pro provádění stavby. Podle zákona 183/2006 se jedná o udržovací práce na stavbě, která je kulturní památkou. Rozhodnutí OOP MM K. Vary je přiloženo.

Stavba je nemovitou kulturní památkou zapsanou v Rejstříku : 44871/4-895

Číslo rejstříku	uz	Název okresu	Sídelní útvar	Část obce	čp.	Památko	Ulice,nám./umístění	č.or.	HZ	R	F	IdReg
44871 / 4-895	S	Karlovy Vary	Karlovy Vary	Karlovy Vary		pomník - památník F. Schillera	v parku		č			157271

Památko :	pomník - památník F. Schillera
Ochrana stav/typ uzavření :	zapsáno do státního seznamu před r.1988
Památkou od :	3.5.1958
Číslo rejstříku ÚSKP :	44871/4-895
Název okresu :	Karlovy Vary
Sídelní útvar (město/ves) :	Karlovy Vary
Část obce :	Karlovy Vary
Katastrální území :	Karlovy Vary
Ulice,nám./umístění :	v parku
Číslo popisné :	
Číslo orientační :	
Obec s rozšířenou působností :	Karlovy Vary
Obec (obecní úřad) :	Karlovy Vary
Stavební úřad :	Stavební úřad, doprava a životní prostředí (kombinace) - Magistrát města Karlovy Vary
Finanční úřad :	Finanční úřad pro Karlovarský kraj, územní pracoviště v Karlových Varech
Historická země :	Čechy
Identifikátor záznamu (IdReg) :	157271

Parcely:

ř.	parc.	díl	%pl.	omezení památkové ochrany:	specifikace/poznámka
Katastrální území: Karlovy Vary					
	786/1		100	pozemek bez ochrany	

S ohledem na ceněnou historickou hodnotu je kladen důraz na řemeslně dokonalou práci a použití kvalitních materiálů s dlouhou životností.

Práce proběhnou ve vhodném ročním období mimo měsíce s rizikem nízkých teplot. Bude prováděn dozor Oddělení památkové péče MM K. Vary a případně i Národního památkového ústavu v Lokti.

Očištění kamenných prvků pomníku F. Schillera v parku u Galerie umění parc. č. 786/1, k.ú. Karlovy Vary od mechů a náletů. 1. fáze obnovy.

Stavba je v místě s omezeným vjezdem do lázeňského území, je nutno vyjednat povolení. Oddělení upravovaného prostoru bude dojednáno při předání staveniště. Rovněž budou určena místa odběru vody a elektrické energie. Úhrada bude řešena paušální cenou nebo měřením spotřeby.

A. Popis současného stavu

1. Historie stavby ve zkratce

Historie objektu (citace)

Monumentální secesní pomník německého klasického básníka a dramatika Johanna Christopa Friedricha von Schillera (1759-1805) byl postaven v roce 1909 při Goethově stezce na začátku tehdejší promenády k Poštovnímu dvoru na levém břehu říčky Teplé na jižním okraji města Karlovy Vary (Karlsbad). Pomník vznikl z podnětu karlovarského okrašlovacího spolku, který se již na svém výročním zasedání v roce 1905 dohodl, že by bylo hezké v Karlových Varech něco vytvořit. Bylo tehdy rozhodnuto pokusit se postavit pomník německému spisovateli Schillerovi, který v lázních pobýval v roce 1791 a právě zde začal pracovat na své Trilogii o Valdštejnovi (Wallenstein-Trilogie). Členové spolku na zasedání sebrali dohromady 150 korun a předali je karlovarskému Městskému stavebnímu úřadu s tím, že tyto finance věnují na stavbu budoucího Schillerova pomníku s prosbou, zda se město postará o zbytek. Radní kupodivu tuto žádost přijali a během následujících sbírek, které probíhaly po další tři roky se nakonec podařilo nashromáždit potřebnou částku. Ve vypsáném výběrovém řízení na stavbu pomníku, jehož se zúčastnilo několik architektů, nakonec zvítězil návrh proslulého vídeňského secesního architekta Friedricha Ohmanna, který vytvořil celkovou architektonickou kompozici pomníku. Vlastní básníkův profilový reliéf je dílem karlovarského rodáka, akademického sochaře Maxe Hillera. Friedrich Ohmann, který v lázeňském městě navrhl rovněž tzv. Ohmannovu kolonádu nad Zámeckým pramenem, v sobě nezapřel profesi architekta, a tak je Schillerův pomník poznamenán převahou architektonických prvků. Pomník byl slavnostně odhalen v den 150. výročí básníkovy narození, 10. listopadu 1909. Z popudu Místní správní komise Karlovy Vary došlo spolu s odsunem německého obyvatelstva po konci druhé světové války na likvidaci některých pomníků a pamětních desek ve městě v rámci revize hmotných památek, která byla součástí tzv. národní očisty. O jejich osudu jednala Místní osvětová rada jako poradní orgán MSK Karlovy Vary v oblasti kultury, výchovy, školství a vzdělávání na své schůzi dne 28. ledna 1946. Hlavním referujícím byl přednosta Stavebního úřadu v Karlových Varech Ladislav Kozák, který navrhl pomník ponechat na svém místě, ale odstranit z něj všechny německé nápisy, Schillerův reliéf umístit v muzeu a místo něj osadit reliéf Antonína Dvořáka s odůvodněním, že: „o Schillerově významu v dějinách světové literatury není třeba ztráceti slov. Proti jeho dílu a lidskému charakteru není námitek. Je však otázkou, jsou-li důvody pro to, aby byl kterýkoliv německý básník připomínán českému obyvatelstvu tohoto města.“ Návrh schválila MSK Karlovy Vary dne 16. dubna 1946. K likvidaci pomníků byla vybrána karlovarská stavební firma ing. Josefa Strnada, která dne 28. května 1946 zaslala Místní správní komisi Karlovy Vary rozpočet s tím, že „odstranění Körnerova pomníku, Goetheho, 2 reliéfů z pomníku Beethovenova a reliéfu z pomníku Schillerova“ bude stát 30 000 Kč. K odstranění německých reálií z pomníku však nakonec naštěstí nedošlo, tehdejší kameník v národní správě Petrželka totiž vytvořil nový rozpočet a zabroušení německých nápisů a odstranění reliéfu by stálo asi 34 tisíc Kčs. Nakonec bylo konstatováno, že město Karlovy Vary takovou částku nemá k dispozici. V roce 1996 proběhla celková renovace Schillerova pomníku za přispění města Karlovy Vary částkou 300 tisíc Kč rozpočtu Programu regenerace městské památkové zóny Karlovy Vary.

2. Popis objektu (citace)

Kamenný secesní pomník z pískovcových kvádrů v podobě půlkruhově otevřeného sloupového altánu připomíná antické stavby a svým zasazením do okolní zeleně navozuje atmosféru vzdušného přírodního chrámu. Na půlkruhové terase postavené čtyři jednoduché sloupy podepírají vrcholové

Očištění kamenných prvků pomníku F. Schillera v parku u Galerie umění parc. č. 786/1, k.ú. Karlovy Vary od mechů a náletů. 1. fáze obnovy.

architrávy, velmi silné kamenné trámy zakončené reliéfy lidských hlav. Na architrávech i sloupech jsou vysekány názvy a citáty z Schillerových děl. Z druhé strany architrávu je vysekáno jméno „SCHILLER“ mezi spisovatelovými životními daty „10. NOV MDCCLIX“ a „9. MAI MDCCCV“. Na terase je jako ústřední motiv na portálu v podobě kamenné zídky osazen bílý polokruhově zakončený plochý profilový reliéf básníka ovívaného múzou, hrubě tesaný v mramoru avšak s měkkou modelací a lineárně plošnou stylizací. V pravém dolním rohu reliéfu je vysekán nápis: „FRIEDRICH SCHILLER“. Reliéf je po stranách doplněn dvěma kolmo postavenými kamennými lavičkami, zdobenými na opěradlech reliéfy hadů. Na terasu vedou směrem ze svahu dvě schodiště, jakoby návštěvník sestupoval do nitra chrámu. Z druhé strany zídky uvozuje schodiště další kamenná lavička.

Fotodokumentace současného stavu je v příloze.

2. Popis údržbových prací

Pomník je kulturní památkou, všechny práce a postupy při jeho čištění musí respektovat požadavek na řemeslně dokonalou práci a maximální ohleduplnost k dochovaným historickým hodnotám objektu.

Pro provádění prací je nutno vystavět lehké fasádní lešení ve vyznačeném rozsahu. Voda a elektrická energie bude odebírána z koncové sekce Galerie umění. Je nutno dojednat paušální úhradu nebo osadit měření spotřeby pro stavbu.

Reliéf básníka nebude žádným způsobem dotčen, je nutno jej během čistících prací pečlivě ochránit (další fáze obnovy budou následovat).

Stavebním materiálem je pískovec a žula. Prvky jsou zdobeny řadou výtvarných motivů a doplněny nápisy.

Pole dlažby mezi kamennými pruhy jsou keramická.

Zábradlí je kovové, s nátěrem. Jedna kotva je evidentně poškozena rezivěním.

Koncový stupeň schodiště v levé části je nebezpečně uvolněný.

Křídla opěrných stěn navazující na půlkruhové pódium jsou odspoda zasažena vlhkostí.

Horní plochy profilovaného architrávu jsou kryty zinkovým letovaným plechem, jenž je zachovalý, bez viditelných poruch.

Kamenné prvky jsou lokálně, avšak v nebezpečném rozsahu pokryty mechy, lišejníky a drobnými nálety.

Po stavbě lešení bude v rámci 1. kontrolního dne prohlédnuta nyní nedostupná část kladí.

Technologie použitá pro čištění bude pouze ruční čištění kartáči, bez použití tlakové vody a chemických činidel. Rovněž nebudou užity obvyklé abrazivní metody a brousící stroje.

Odstraní se všechny porosty mechu, lišejníků a náletová zeleň. Plochy po odstranění porostů a po potřebném vyschnutí budou pečlivě kartáči dočištěny.

Uvolněný stupeň schodiště bude vyzvednut, opraví se podloží a stupeň se osadí napevno do lože zpět.

Dále doporučuji nad rámeček projektu prokrestit a upravit zeleň v těsném sousedství stavby, odstranit splaveniny na krycích římsách opěrných stěn (zajistí Správa lázeňských parků).

Dále by se měla opravit kotva zábradlí.

Jedna z mramorových desek pod reliéfem básníka je poškozena, bylo by vhodné tento problém řešit.

Dále by bylo vhodné oživit pískové cestičky ve spodní části památníku.

V průběhu prací budou svolávány kontrolní dny za účasti výkonného orgánu památkové péče, pokyny orgánu je nutno dodržovat.

V závěru stavby budou všechny podlahy, schody a vodorovné plochy vymety a odpad se vyveze na povolenou skládku. Pokud se budou v průběhu prací tvořit usazeniny prachu, vysají se v závěru průmyslovým vysavačem.

V Karlových Varech, 15.6.2016

Ing. Roman GAJDOŠ

Dodatek :

Pro delší zachování obnoveného stavu kamenných součástí budou všechny kamenné povrchy ošetřeny osvědčeným kvalitním prostředkem pro profesionální konzervaci kamene. Ten bude zcela transparentní a matný.

Další nátěr bude biocidní. Ten zabezpečí oddálení opětného porůstání mechy a lišejníky. Zhotovitel předloží technické listy použitých materiálů a konečné odsouhlasení použitých materiálů provede výkonný orgán památkové péče.

(příklady a možnosti :

<http://www.kamenicky-servis.cz/konzervace-a-impregnace-kamene>

<http://www.aquabarta.cz/firma.html>